

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 8Pc/56/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619202274
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Kralovičová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2023:1619202274.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou JUDr. Andreou Kralovičovou, v právnej veci navrhovateľky – manželky A. B. C. D. E. F. G. A. H. I. , J. K., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom B., G. L. M. XXX/XX, t. č. bytom N. M. XXX, zastúpenej advokátkou JUDr. Martou Vícenovou, AK so sídlom Malacky, Záhorácka ul. č. 15/B, proti manželovi O. B. C. D. E. F. G. A. P. , nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom B., G. L. M. XXX/XX , v konaní o návrhu na rozvod manželstva, takto

rozhodol:

Súd manželstvo A. B., J. K., nar. XX.XX.XXXX v N. a O. B., nar. XX.XX.XXXX v Malackách, uzavreté dňa XX.XX.XXXX v N., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu N., vo zväzku X , ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XX, rozvádza.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 03.10.2019 sa navrhovateľka - manželka domáhala rozvodu manželstva s manželom. Vyjadrila sa, že s manželom uzatvorili manželstvo po ročnej známosti, z manželstva pochádzajú dve dospelé deti. Po odchode detí zo spoločnej domácnosti v roku 2009 sa pomery medzi manželmi zásadne zmenili, manželka si na manželovi začala všímať psychické problémy. Manžel bol v roku 2010 hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici O. O. A. O. po tom, ako sa pokúsil o samovraždu. Po návrate z hospitalizácie trpel pravidelnými zmenami nálady, o nič neprejavoval záujem, bolo mu odporúčané psychiatrické liečenie ambulantnou formou. Manžel lekára síce vyhľadal, ale nikto mu nevyhovoval, preto sa neliečil. Manželia začali hospodáriť oddelene, manželka prispievala na bývanie jednou tretinou, domáce práce si vykonával každý sám, oddelené mali aj bývanie. Manžel začal byť konfliktný vo vzťahu k rôznym úradom a inštitúciám, neustále sa sťažoval, cítil sa nepochopený a prenasledovaný, bol výbušný, agresívny. Na manželku útočil najskôr verbálne, dňa 16.09.2019 na ňu zaútočil aj fyzicky, na základe čoho bola privolaná policajná hliadka. V konaní č. 32C/80/2019 bolo neodkladným opatrením manželovi uložené nevstupovať do rodinného domu súp. č. 169 v Malackách. Od tej doby má navrhovateľka strach o svoje zdravie a život; nemôže ďalej zotrvať v nefunkčnom manželskom zväzku. K svojmu návrhu navrhovateľka doložila fotokópiu sobášneho listu.

2. Z podania manžela, ktorý návrh nepodal, doručeného tunajšiemu súdu dňa 02.11.2020 vyplýva, že tento je hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici O. O. A. O..

3. Navrhovateľka – manželka na pojednávaní dňa 02.02.2023 uviedla, že sa pridíža podaného návrhu. Poukázala pritom na dôvody uvedené v písomnom návrhu. Uviedla, že u manžela badala zmeny v správaní už od roku 2010, avšak 16.09.2019 sa voči nej dopustil násillia, z dôvodu ktorého podala trestné oznámenie. Trestné konanie však bolo zastavené, pričom vzhľadom na zistený psychický stav manžela bolo manželovi nariadené ochranné liečenie ústavnou formou. Dodala, že manželstvo je

narušené od roku 2010, odvtedy neplnilo žiadne funkcie, manželia začali žiť každý svojim životom, prestali spolu hospodáriť, manželka prispievala 1/3 na poplatky spojené s užívaním a bývaním v dome, inak hospodárili každý zvlášť. Uviedla, že nemá naďalej záujem žiť s človekom, ktorý jej nadával, škrtil ju a dlhodobo psychicky týral. Právna zástupkyňa manželky poukázala na rozhodnutie tunajšieho súdu v konaní č. 32C/80/2019, ktorým bol manžel vykázaný z domu. Manželka sa následne z ich spoločného obydlija odsťahovala a žije t. č. v N..

4. Vzhľadom na skutočnosť, že manželovi bolo uložené ochranné psychiatrické liečenie, ktoré sa vykonáva ústavnou formou v Psychiatrickej nemocnici O. O. A. O., súd vykonal výsluch manžela v mieste jeho umiestnenia. Počas výsluchu dňa 17.07.2023 manžel uviedol, že s návrhom manželky na rozvod manželstva nesúhlasí, nakoľko až do udalosti, ktorá vyústila do trestného konania, spolu žili normálne. Nesúhlasil ani s tým, aby súd vo veci pojednával v jeho neprítomnosti.

5. Vo vyjadrení súdu doručenom dňa 21.09.2023 manžel uviedol, že manželka jeho zdravotný stav pozná, liečil sa ambulantne. Vo vzájomnom porozumení s manželkou žijú 46 rokov, varila a prala navrhovateľka. Počas 46 rokov manželia nemali oddelené bývanie, manželský zväzok bol funkčný, žili spolu vo vzájomnom porozumení. Uviedol, že navrhovateľku má naďalej rád, pričom táto nemusí mať obavu o svoj život, či zdravie. Uviedol, že s návrhom na rozvod nesúhlasí. K útoku na manželku dodal, že práve ona ho začala ležiaca na posteli kopať a keď jej v tom chcel zabrániť, agresívne mu nadávala, vtedy jej zakryl ústa a možno sa jej dotkol krku, čo manželka hneď využila na podanie neoprávnenej žaloby. Zároveň vyslovil svoj súhlas s tým, aby súd vo veci pojednával v jeho neprítomnosti.

6. Navrhovateľka – manželka sa na pojednávanie dňa 21.11.2023 nedostavila, dostavila sa právna zástupkyňa manželky, ktorá jej neúčast' ospravedlnila a navrhla pojednávať vec v jej neprítomnosti.

7. Manžel sa na pojednávanie dňa 21.11.2023 nedostavil, napriek riadne vykázanému doručeniu predvolania dňom 05.10.2023. Svoju neúčast' neospravedlnil, v podaní súdu doručenom dňa 21.09.2023 súhlasil s pojednávaním vo veci bez jeho prítomnosti. Vzhľadom k tomu súd v zmysle ustanovenia § 180 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) s poukazom na ustanovenie § 31 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti za súčasného rešpektovania ústavne garantovaných práv ostatných účastníkov konania (článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

8. Súd sa oboznámil so sobášnym listom účastníkov konania, vyjadreniami manžela uvedenými v podaniach doručených tunajšiemu súdu dňa 02.11.2020, 21.09.2023, ako aj počas výsluchu dňa 17.07.2023, vyjadreniami manželky na pojednávaniach, ako aj ostatným obsahom spisového materiálu a zistil, že manželia uzavreli manželstvo dňa XX.XX.XXXX v N., u oboch manželov išlo o prvé manželstvo. Z manželstva účastníkov konania pochádzajú dve plnoleté deti – O. B., nar. XX.XX.XXXX a B. B., nar. XX.XX.XXXX. V súčasnosti manželia spolu nežijú ako manželia, nehospodária spolu, intímne sa nestýkajú a dlhodobo nežijú v spoločnej domácnosti. Manželovi bolo uznesením tunajšieho súdu č.k. 32C/80/2019-19 zo dňa 25.09.2019, potvrdeným uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 1Co/4/2020-82 zo dňa 05.03.2020, právoplatným 09.04.2020 uložené dočasne nevstupovať do rodinného domu so súpisným č. XXX, postaveného na pozemku parc. č. Q. XXX o výmere 329 m², nachádzajúceho sa v katastrálnom území B., zapísaného na LV č. XXX do rozhodnutia vo veci samej a zároveň bola manželke uložená povinnosť podať v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia žalobu o úplné vylúčenie manžela z užívania predmetného domu, v ostatnom bol návrh navrhovateľky – manželky zamietnutý. Tunajší súd uznesením č.k. 32C/80/2019 zo dňa 10.06.2020, vo výroku I zrušil predmetné neodkladné opatrenie. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č.k. 9 Cdo 262/2020 zo dňa 27.01.2021 dovolanie manžela odmietol. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 1T/25/2020 zo dňa 08.09.2020, právoplatným dňa 25.09.2020, bolo trestné stíhanie v trestnej veci prečinu nebezpečného vyhrážania voči manželke zastavené, nakoľko obvinený manžel nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a uznesením č.k. 1T/25/2020 zo dňa 04.11.2020 bolo manželovi uložené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou, ktoré sa doposiaľ vykonáva v Psychiatrickej nemocnici O. O. A. O..

9. Podľa § 18 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“) manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

10. Podľa § 19 ods. 1 Zákona o rodine, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

11. Podľa § 22 Zákona o rodine, k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

12. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia.

13. Podľa § 23 os. 2 Zákona o rodine, súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

14. Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

15. Súd konštatuje, že účel manželstva vyplýva z jeho základných funkcií – funkcie biologickej, výchovnej, funkcie vzájomnej pomoci a hospodárskej funkcie. Súd mal za preukázané, že manželstvo účastníkov si funkciu biologickú neplní – nevytvára prostredie vhodné na uspokojovanie citových a iných potrieb účastníkov, účastníci nežijú spolu, nie sú v žiadnom kontakte, neuspokojujú ani svoje emocionálne potreby, nie sú si vzájomne oporou. Účastníci si neposkytujú ani všestrannú vzájomnú pomoc, čím nie je naplnená ani ďalšia z funkcií manželstva. Naplnená nie je ani funkcia hospodárska, v zmysle ktorej sa manželia spoločne starajú o uspokojovanie potrieb rodiny.

16. Súd má z predložených listinných dôkazov, vyjadrení manželov za preukázané, že manželstvo účastníkov neplní dlhodobo svoje funkcie. Manželka nežijú v spoločnej domácnosti, spoločne nehospodária, nežijú intímny životom a navzájom si nepomáhajú, spolu nekomunikujú. Manželka sa po incidente zo dňa 16.09.2019 zo spoločného obydlija odsťahovala, býva v rodinnom dome v N.; manžel bol na základe uznesenia tunajšieho súdu č.k. 1T/25/2020 zo dňa 04.11.2020 umiestnený v Psychiatrickej nemocnici O. O. A. O., kde absolvuje uložené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou a kde je umiestnený doteraz. Uvedené je nezlučiteľné s funkciou manželstva. Je preto nesporné, že manželka spolu nežijú, nehospodária spolu, nemajú spolu žiaden kontakt. Manželstvo účastníkov konania je teda iba formálne pretrvávajúcim zväzkom muža a ženy, bez vzájomnej citovej náklonnosti, vzájomnej komunikácie a najmä porozumenia.

17. Z vykonaného dokazovania zároveň vyplynul jednoznačný a nemenný postoj navrhovateľky - manželky, ktorá aj z dôvodu obavy o svoj život a zdravie, nechce zotrvať v manželskom zväzku s manželom. Súd poukazuje na ustanovenie § 1 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého je manželstvo zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia. Podmienka dobrovoľnosti a slobodného rozhodovania u každého z manželov musí trvať počas celého manželstva a preto nemožno nikoho proti jeho vôli nútiť, aby v manželstve zostával. Podľa názoru súdu v prípade navrhovateľkinho postoja nejde len o ľahkovážne správanie navrhovateľky, ktoré by malo pôvod v nejakom jej chvíľkovom rozmare, ale o jej pevné a trvalé rozhodnutie, ktoré vyplýva z jej strachu z manželovho správania, ktoré by mohlo (v prípade ukončenia, resp. zmeny formy ochranného liečenia) ohroziť jej zdravie, či život, pričom dôvodnosť jej obáv bola preukázaná v samotnom trestnom konaní uložením ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou, ako aj v danom konaní vykonaným znaleckým dokazovaním (znalecký posudok znalkyne z odvetvia psychiatria MUDr. Jaroslavy Struňákovéj, MPH č. 33/2020 zo dňa 31.08.2020), ktoré potvrdilo u manžela bludovú paranoidnú poruchu, vyznačujúcu sa paranoidnými obsahmi v myslení, pod vplyvom ktorých koná. Ide o ochorenie nevyliciteľné, liečbou možno dospieť len k utlmeniu jeho intenzity, v dôsledku ktorého je pobyt manžela na slobode pre spoločnosť nebezpečný.

18. Súd dospel k záveru, že v manželstve účastníkov nastal rozvrat, ktorý možno charakterizovať ako hlboký a trvalý, vzťahy medzi nimi sú vážne narušené. Pri súčasnom najmenej 3 ročnom odlúčení manželov (manželka pritom uvádza, že spolu nežijú a nehospodária od roku 2010), vzájomnom citovom

odlúčení a nemennom postoji navrhovateľky, ktorá jednoznačne v manželstve z dôvodu obavy o svoje zdravie a život odmieta zotrvať, nemožno predpokladať, že by došlo k obnove manželského spolužitia.

19. V zmysle § 23 Zákona o rodine môže súd manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. V predmetnej veci súd z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené, trvalo rozvrátené, manželstvo si dlhodobo neplní svoj účel a nemožno od manželov očakávať obnovenie manželského spolužitia. Z manželstva v súčasnosti už nepochádzajú maloleté deti, tieto sú plnoleté, takže nie je potrebné v zmysle zákona prihliadať na záujmy maloletých detí. Za danej situácie i keď manžel - odporca s návrhom na rozvod manželstva nesúhlasí, má súd za to, že boli naplnené všetky zákonné podmienky pre rozvod manželstva. Súd preto manželstvo rozviedol, pričom ako príčinu rozvratu manželstva súd ustálil manželovu psychickú poruchu a jeho agresívne správanie.

20. Pokiaľ manžel počas konania avizoval, že nesúhlasí s prejednávaním veci v jeho neprítomnosti, súd uvádza, že manželovi bolo doručované predvolanie na všetky vo veci nariadené pojednávania (02.02.2023, 08.08.2023, ako aj 21.11.2023), pričom manžel svoju neúčasť zakaždým ospravedlnil z dôvodu psychiatrického liečenia. Súd manžela v zápisnici z pojednávania zo dňa 08.08.2023 poučil o možnosti zvoliť si advokáta, príp. požiadať Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnych služieb, čo manžel nevyužil a napokon v podaní zo dňa 21.09.2023 súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti.

21. O trovách konania rozhodol s poukazom na ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podľa § 355 ods. 1 CSP podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne, v 3 vyhotoveniach, s náležitosťami podľa § 363 CSP.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko (§ 27 Zákona o rodine).